

Quickscan Flora en fauna

Sonseweg 20 te Best

Quicksan Flora en fauna Sonseweg 20 te Best**Status:**

Definitief

In opdracht van:

Fam. Van Heesch
Sonseweg 20
5681 BJ Best

Contactpersoon:

De heer H.J. van Griensven
Van Griensven & van Griensven

Uitgevoerd door:

Lomans Ecoworks
Boerenkamplaan 75
5712 AB Someren

Veldwerk en rapportage:

M. Lomans

Datum: 8-11-2017

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de huidige natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Lomans Ecoworks accepteert daarom op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Lomans Ecoworks uitgevoerde onderzoek neemt.

Inhoud

1. INLEIDING	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.2 Ligging en beschrijving plangebied	3
1.3 Huidig gebruik en beoogde ontwikkeling.....	4
1.4 Bestemmingsplan	6
1.5 Doel van het natuurwaardenonderzoek	6
2. Natuurbescherming in Nederland	7
3. Werkwijze.....	11
4. Gebiedsbescherming	12
4.1 Natura 2000	12
4.2 Natuurnetwerk Brabant (EHS).....	13
5. Soortenbescherming	14
5.1 Flora	14
5.2 Vogels	14
5.3 Landzoogdieren.....	15
5.4 Vleermuizen	16
5.5 Vlinders en libellen	17
5.6 Insecten en kevers.....	17
5.7 Vissen, reptielen en amfibieën	18
6. Samenvatting en conclusie	19
7. Aanbevelingen	20
8. Foto- impressie plangebied.....	22
9. Geraadpleegde bronnen	23
 Bijlage 1. Beschermd soorten Vogelrichtlijn	
Bijlage 2. Beschermd soorten Habitatrichtlijn	
Bijlage 3. Beschermd soorten Provincie Noord- Brabant, ‘Andere soorten’	
Bijlage 4. Vrijgestelde soorten	

INLEIDING

1.1 Aanleiding

De familie van Heesch heeft plannen om enkele percelen aan de Sonseweg 20 in Best te herontwikkelen voor de uitbreiding van hun bestaande logiesverstrekkend bedrijf. Om de beoogde herontwikkeling mogelijk te maken is een bestemmingsplanherziening noodzakelijk. De heer van Griensven te Amsterdam begeleidt de familie bij de te doorlopen procedure. Bij ruimtelijke ontwikkeling dient in het kader van de Wet natuurbescherming een quickscan Flora en fauna (verkennende natuurtoets) te worden uitgevoerd. Middels deze quickscan worden aanwezige beschermde natuurwaarden in beeld gebracht en de mogelijke effecten op de beoogde herontwikkeling. Aan Lomans Ecoworks is opdracht verleend tot het uitvoeren van deze quickscan.

1.2 Ligging en beschrijving plangebied.

Het plangebied Sonseweg 20 ligt ten oosten van de kern Best in het buitengebied. De percelen in het plangebied zijn kadastraal bekend bij de gemeente Best als Sectie L 253 en L 255 en hebben een gezamenlijke oppervlakte van ruim 2 ha. De directe omgeving kenmerkt zich door bosgebied en agrarische percelen. Aan de noordzijde grenst het plangebied aan het fietspad Achterste kampweg. Aan de westzijde ligt akkerland en bosstroken, de zuidzijde wordt begrenst door bos- en natuurgebied de Nieuwe Heide, en aan de oostzijde ligt de Sonseweg met laanbomenstructuur.

Figuur 1. Overzicht plangebied (geel omlijnd) en ligging in de omgeving.

Bron: Bing maps

In het plangebied bevindt zich een vrijstaand woonhuis met tuin en bijgebouwen waarin een Bed & Breakfast gevestigd is. In de tuin staan vaste planten en heesters. Nabij de bebouwing is opgaand groen aanwezig de in de vorm van grove dennen, sparren en hier en daar een solitaire walnoot. Het overige perceelsdeel met kadastraal nr. L253 bestaat uit grasland.

Het zuidelijke deel van het plangebied met kadastraal nr. L255 bestaat uit akkerland met in de zuidoosthoek een klein gemengd bosperceeltje met o.a. gemengd loof- en naaldhout en paardenkastanje. In dit bosje bevindt zich een opslagschuur, een klein paardenstalletje en een tweetal kleine opslagschuurtjes, allen zonder dakbedekking.

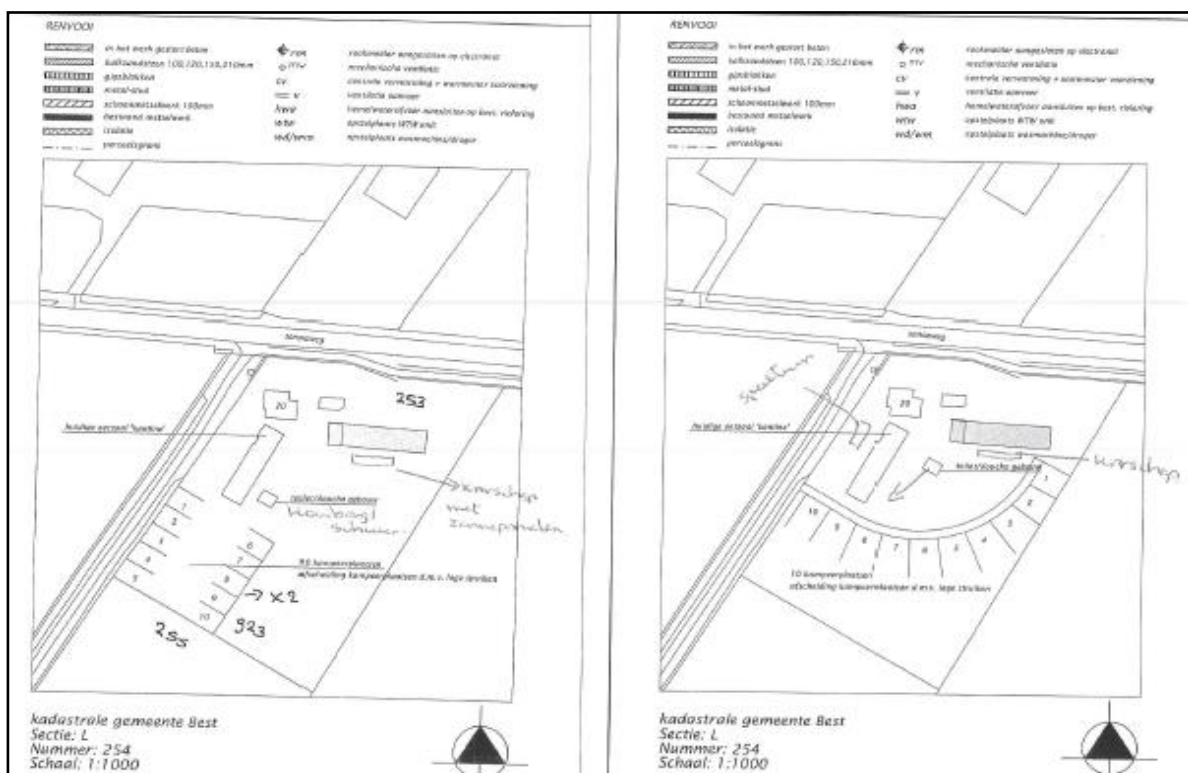
1.3 Huidig gebruik en beoogde ontwikkeling

De huidige bedrijfsvoering bestaat uit de exploitatie van een logiesverstrekkende onderneming door de beide eigenaren. De eigenaren bewonen het woonhuis en in de twee bijgebouwen bevinden zich kamers en faciliteiten voor de Bed & Breakfast.

De aangrenzende agrarische percelen bestaan momenteel uit grasland en een voormalige maisakker. Tussen het grasland en het braakliggende maisakker ligt een ondiepe greppel en staan enkele loofbomen. De bebouwing in het bosperceeltje aan de zijde van de Schietbaanlaan staat leeg en de golfplaten daken zijn inmiddels verwijderd i.v.m. asbestsanering.

Middels de beoogde herontwikkeling wordt de B&B uitgebreid met een aantal kampeerplaatsen, een sanitairgebouw, een open landelijke 'karschop' en een hooiberg/schuur. Ook worden verblijfsaccomodaties gerealiseerd binnen de bestaande bebouwing aan de Schietbaanlaan. Hierbij bestaat de intentie om in de toekomst logies voor langere tijd aan te bieden met kleinschalige horeca als nevenactiviteit.

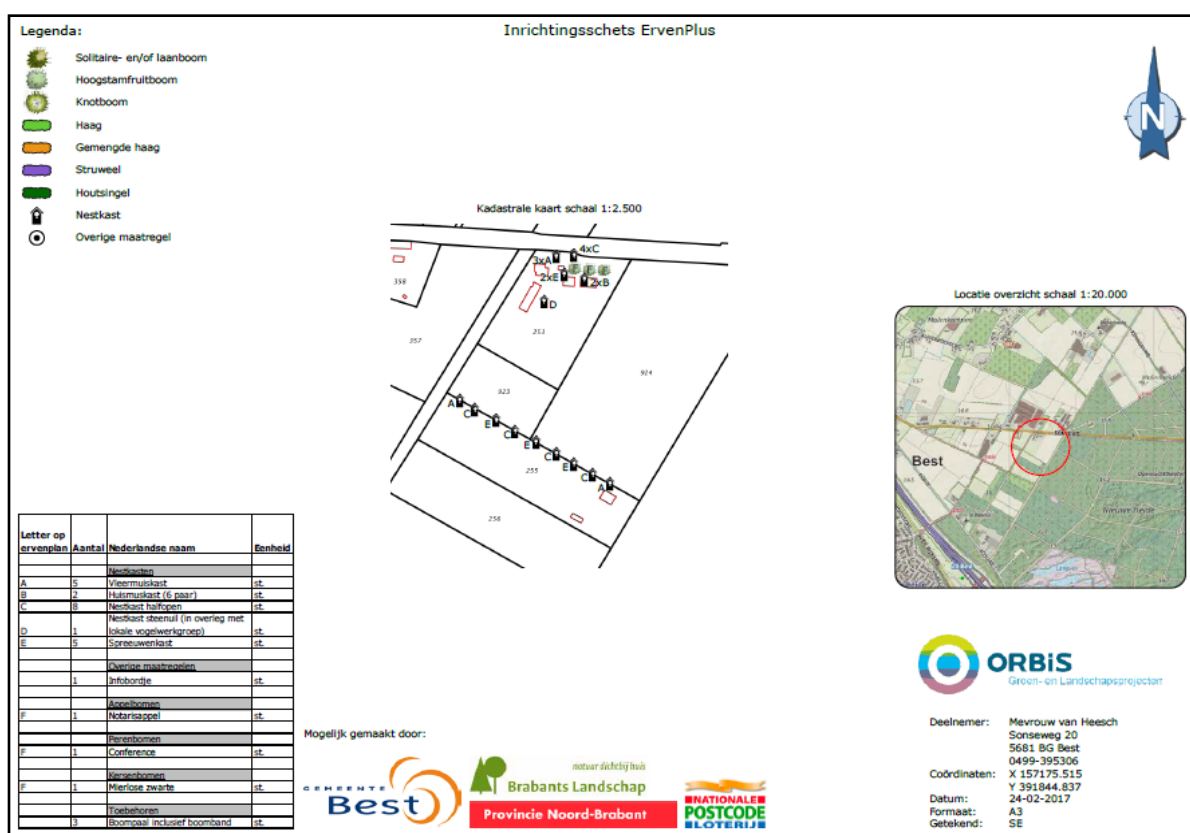
Ook zullen recreatieve voorzieningen worden gerealiseerd zoals een speeltuin, een kinderboerderij met boerderijdieren tussen de wandelpaden. Het geheel wordt in een landelijke stijl met natuurlijke materialen gebouwd.

Figuur 2. Voorbeeldschets mogelijke inrichtingsplannen, deze kunnen nog worden gewijzigd.

Met de beoogde ontwikkeling vindt tevens een ruimtelijke kwaliteitsverbetering plaats. De voormalige intensief bemeste landbouwgronden zullen plaats maken voor kwalitatief hoogwaardige recreatieve voorzieningen met groene structuren en versterking van de biodiversiteit. Ter bevordering van de biodiversiteit wordt het plangebied ingepast met streekeigen beplanting en zullen maatregelen worden genomen voor biotoopverbetering van diverse soorten erfvoegels. Daarvoor wordt o.a. extra nestgelegenheid aangeboden voor huismus en spreeuw. In samenwerking met de lokale uilenwerkgroep wordt een steenuilennestkast geplaatst en er worden landschapselementen toegevoegd ter verbetering van het leefgebied voor de steenuil. Voor vleermuizen zullen een aantal vleermuiskasten worden geplaatst.

Door 'ErvenPlus' is in samenspraak met de initiatiefnemers hiervoor een inrichtingsschets ontworpen. Met het project 'ErvenPlus' gaan diverse gemeentes samen met natuurwerkgroepen, ZLTO-afdelingen, Brabants Landschap voor meer biodiversiteit op Brabantse erven.

Figuur 3. Schets inrichtingsplan voor bevordering biodiversiteit in het plangebied.

1.4 Bestemmingsplan

Ter plaatse van het plangebied Sonseweg 20 te Best is het bestemmingsplan 'Buitengebied Best juni 2006' het geldende bestemmingsplan. Het plangebied is in het bestemmingsplan aangeduid als 'agrarisch' en 'wonen'. De uitbreiding van een logiesverstrekkend bedrijf is in strijd met het geldende bestemmingsplan. De gemeente Best heeft een 'paraplu- bestemmingsplan' opgesteld met als doel het vereenvoudigen en verkorten van de procedure voor de omzetting naar een dergelijke recreatiebedrijf.

Figuur 4. Uitsnede bestemmingsplan met aanduiding ligging plangebied in rood.

1.5 Doel van het natuurwaarden onderzoek

De uitbreiding van het logiesverstrekkende bedrijf met de realisatie van recreatieve faciliteiten kan mogelijk effect hebben op beschermde flora en fauna.

Het doel van dit onderzoek is het vaststellen, dan wel uitsluiten van aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. En op welke wijze en in welke mate de beoogde ontwikkeling effect kan hebben op het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten. Aanvullend wordt bepaald of ontwikkelingen effect hebben op beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

Indien de beoogde ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten, leidt de quickscan tot aanbeveling voor vervolgstappen om te voorkomen dat een verbodsbepaling uit de Wet natuurbescherming wordt overtreden.

Het uiteindelijke doel is het afstemmen van de ontwikkeling op de aanwezigheid van beschermde soorten, zodat gewerkt kan worden binnen de kaders van de Wet natuurbescherming.

2. NATUURBESCHERMING IN NEDERLAND

Op 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming van kracht geworden. Deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet.

De Wet natuurbescherming staat in het teken van verbinding tussen ecologie en economie en bescherming van natuur. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan.

Zowel in de voorgaande als nieuwe wetgeving zijn de nationale natuurwetgeving en internationale richtlijnen en verdragen verankerd, zoals Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetland-Convention, Conventie van Bern, Cites en Verdrag van Ramsar.

De wet is opgesplitst in 1. Soortenbescherming en 2. Gebiedsbescherming.

1. Soortenbescherming

Beschermingsniveaus

De Wet natuurbescherming kent drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels worden beschermd volgens het beschermingsregime van de **Vogelrichtlijn**.
2. Soorten worden Europees beschermd op grond van de **Habitatrichtlijn**, het verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
3. Het derde beschermingsregime betreft: '**Andere soorten**,' waaronder soorten vallen die vanuit nationaal oogpunt beschermd zijn.

Het zwaarst beschermingsregime gelden voor de Europees beschermde soorten welke vallen onder de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn en worden hier als strikt beschermd aangeduid. Voor nationaal beschermde soorten 'Andere soorten' geldt een zwakker beschermingsregime en kan per provincie en per soort vrijstelling verleend worden voor ingrepen die betreffen ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud.

Van de soorten die worden beschermd onder de Vogelrichtlijn is geen limitatieve lijst beschikbaar. Het gaat om ca. 700 soorten die van nature op het grondgebied van de Europese unie voorkomen. In de praktijk betreft het alle soorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, in totaal ca. 290 soorten. (met uitzondering van exoten die hier ook kunnen broeden). Op alle vogels is het beschermingsregime van § 3.1 van de Wet natuurbescherming van toepassing.

De Europees beschermde soorten bestaan uit soorten van de Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a inclusief het verdrag van Bern bijlage II en het verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. Op deze soorten (zie bijlage 2) is het beschermingsregime van § 3.2 van de Wet natuurbescherming van toepassing.

De 'andere' nationale soorten staan vermeld in een bijlage van de wet die hoort bij artikel 3.10 en 3.11. Op deze bijlage staan soorten uit de soortgroepen zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten. Het betreft een limitatieve lijst. Op deze soorten (zie bijlage 3), is het beschermingsregime van § 3.3 van de Wet natuurbescherming van toepassing.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun Natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Tabel 1. Overzicht beschermingsregime met verbodsbepalingen Wet natuurbescherming.

Jaarrond beschermde verblijfplaatsen

Naast soorten beschermt de Wet Natuurbescherming ook verblijfplaatsen die als 'vast' kunnen worden aangemerkt. Deze bescherming geldt alleen de vaste verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren. (zie bijlage 1 en 2) Een vaste verblijfplek betreft een verblijfplek waar een dier regelmatig terugkeert en niet slechts eenmalig voor een specifieke functie gebruikt wordt, zoals de nesten van de meeste vogels. Ook hier zijn er verschillende gradaties in beschermingsniveau, afhankelijk hoe kwetsbaar de instandhouding van de soort is in relatie tot gebruik van de vaste verblijfplek. In samenhang met de verblijfplek wordt ook de leefomgeving beschermd zover voor deze van belang is om het functioneren van de verblijfplek mogelijk te maken.

Ontheffingsplicht en vrijstelling

Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. Vaak kunnen maatregelen getroffen worden zodat verbodsbepalingen niet worden overtreden, zoals de werkzaamheden uitvoeren buiten de kwetsbare periode, het aanpassen van de werkvolgorde of de werkzaamheden faseren in ruimte en tijd. In sommige gevallen kan er gebruik gemaakt worden van vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgelegd voor een van te voren bepaalde categorie van gevallen. Een toegepaste vorm van vrijstelling is onder meer door het werken met een door het ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode, door middel van een Programmatische Aanpak of via een provinciale verordening.

Toetsing

Elke categorie beschermde soorten kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden.

Voor de drie categorieën beschermde soorten moeten de effecten op populatieniveau worden getoetst. Daarbij dient de staat van instandhouding van de gehele populatie in aanmerking genomen te worden.

Een ontheffingsaanvraag wordt o.a. beoordeeld op de volgende punten:

- aanwezigheid van aanvaardbare alternatieve mogelijkheden
- aanwezigheid van een wettelijk belang
- de staat van instandhouding van de soort en behoud van functionaliteit van de verblijfplek.

Het wettelijk belang betreft, afhankelijk van de status van de soort, een Nationaal wettelijk belang (Vrijstellingsbesluit) of een Europees wettelijk belang (Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn). Deze wettelijke belangen hebben o.a. betrekking op de openbare veiligheid, volksgezondheid, veiligheid luchtvaart en bescherming van flora en fauna.

Zorgplicht

De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren.

Dit is de waarde die de plant of dier in zichzelf heeft. De waarde die wordt gehecht aan kwaliteiten van een soort, ongeacht de waarde die soort heeft voor mensen.

Artikel 1.11 van de Wnb stelt dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd om zodoende die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht geldt altijd, en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort nodig onder de Wet natuurbescherming. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.

2. Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming onderscheidt twee typen beschermde natuurgebieden

- Gebieden die op Europees niveau beschermd zijn en aangewezen zijn in het kader van de Habitatrichtlijn (HR), Vogelrichtlijn (VR) en Verdrag van Ramsar (wetlands) en vallen onder de noemer Natura 2000- gebieden.
- Planologisch beschermde natuurgebieden en verbodingsstructuren die op landelijke basis zijn ingesteld en vallen onder het Natuurnetwerk Nederland (EHS). In de provincie Noord-Brabant geheten; Natuurnetwerk Brabant (NNB).

Natura 2000

Natura 2000- gebieden betreffen gebieden van grote ecologische waarde. In Nederland zijn 164 Natura 2000- gebieden aangewezen. Per Natura 2000- gebied zijn instandhoudingsdoelen voor soorten en vegetatietypen opgesteld. Iedereen die vermoedt, of kan weten dat zijn handelen of nalaten, gelet op de instandhoudingsdoelen, nadelige gevolgen voor een Natura 2000- gebied kan hebben, is verplicht deze handelingen achterwege te laten of te beperken. Uitgezonderd zijn activiteiten binnen Natura 2000- gebied die uitgevoerd worden in het kader van vastgelegde beheersplannen ten behoeve van Natura 2000- doelen. Een ontheffing wordt alleen verleend indien er geen reële alternatieven zijn, de staat van instandhouding van soorten niet in gevaar komt en er sprake is van een groot openbaar belang, dat o.a. de volksgezondheid en openbare veiligheid kan betreffen. De ontheffingsverlening gaat veelal gepaard onder strikte voorwaarden en beperkingen en er is altijd sprake van een compensatieplicht.

Natuurnetwerk Nederland

De natuurgebieden die vallen onder het Natuurnetwerk Nederland vormen door hun onderlinge verbindingen een samenhangend ecologisch netwerk. Het Natuurnetwerk Nederland is de opvolging van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) waarvan de naam de EHS nog in de wetgeving verankerd is. De beleidsmatige bescherming van het Natuurnetwerk Nederland is vastgelegd in de Verordening Ruimte 2014. In de provincie Noord- Brabant (Natuurnetwerk Brabant) bestaat het Natuurnetwerk Nederland uit de Rijks EHS en de provinciale EHS. In de Verordening ruimte wordt echter geen onderscheid gemaakt tussen de Rijks- en de provinciale EHS.

Provincies kunnen zelf bepalen welke gebieden beschermd worden via het provinciaal beleid. De provincie voegt dan gebieden toe aan het Natuurnetwerk Nederland of wijst ze aan als bijzonder provinciaal natuurgebied of – landschap. De wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland mogen niet door een ingreep worden aangetast. Alle mogelijke effecten van een voorgenomen ingreep moeten daarop dan ook worden getoetst. De bescherming van NNN-gebieden verloopt via het ruimtelijk ordeningsrecht Barro (bestemmingsplannen) en niet via natuurwetgeving.

3. WERKWIJZE

Bronnenonderzoek

In het kader van de quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. (Natura 2000- gebieden) en het Natuurnetwerk Nederland (EHS) in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht. Daarvoor is o.a. gebruik gemaakt van de website van het Ministerie van Economische zaken de provincie Noord- Brabant. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van o.a. het Beheerplan Bos & Natuur 2016-2026 gemeente Best, de website van de provincie Brabant en diverse verspreidingsatlassen.

Veldbezoek

Er heeft een veldbezoek plaatsgevonden op 1 november 2017 in de voormiddag. Het weer was zonnig tot licht bewolkt met een zwakke wind bij een temperatuur van 12°C. Door de hoge temperaturen van de afgelopen periode waren de meeste loofbomen nog opvallend groen en relatief weinig bladval.

Tijdens het veldbezoek zijn de aanwezige biotopen in het plangebied en directe omgeving opgenomen. Aan de hand van de aanwezige biotopen kan worden bepaald of er mogelijk beschermde soorten voorkomen. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen, die kunnen duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Behalve het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten is er ook gelet op bijv. hollen, uitwerpselen, prooiresten, braakballen vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

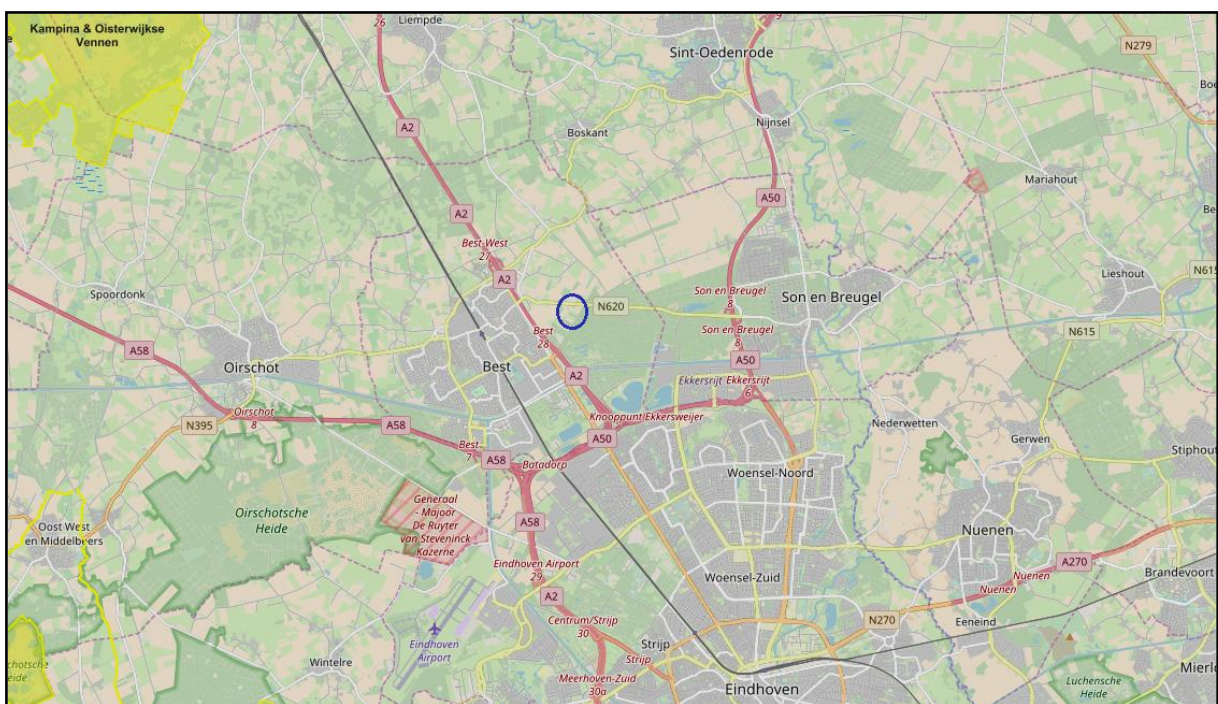
4. GEBIEDSBESCHERMING

4.1 Natura 2000

Op het kaartje met beschermde Natura 2000- gebieden op de website van het Ministerie van Economische zaken is te zien dat het dichtstbijzijnde Natura 2000- gebied (geel) ligt op ca. 10 kilometer ten westen van het plangebied (blauw omcirkeld). Het betreft het N2000- gebied 'Kampina & Oisterwijkse vennen.' Een divers natuurgebied met heide, vennen en bijzondere schraallanden waar zeldzame planten en diersoorten leefgebied vinden.

Ten aanzien van Natura 2000-gebieden dient er o.a. zekerheid geboden te worden betreffende het niet optreden van een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten.

Gezien de afstand tot het Natura 2000- gebied zijn effecten op voorhand uit te sluiten.

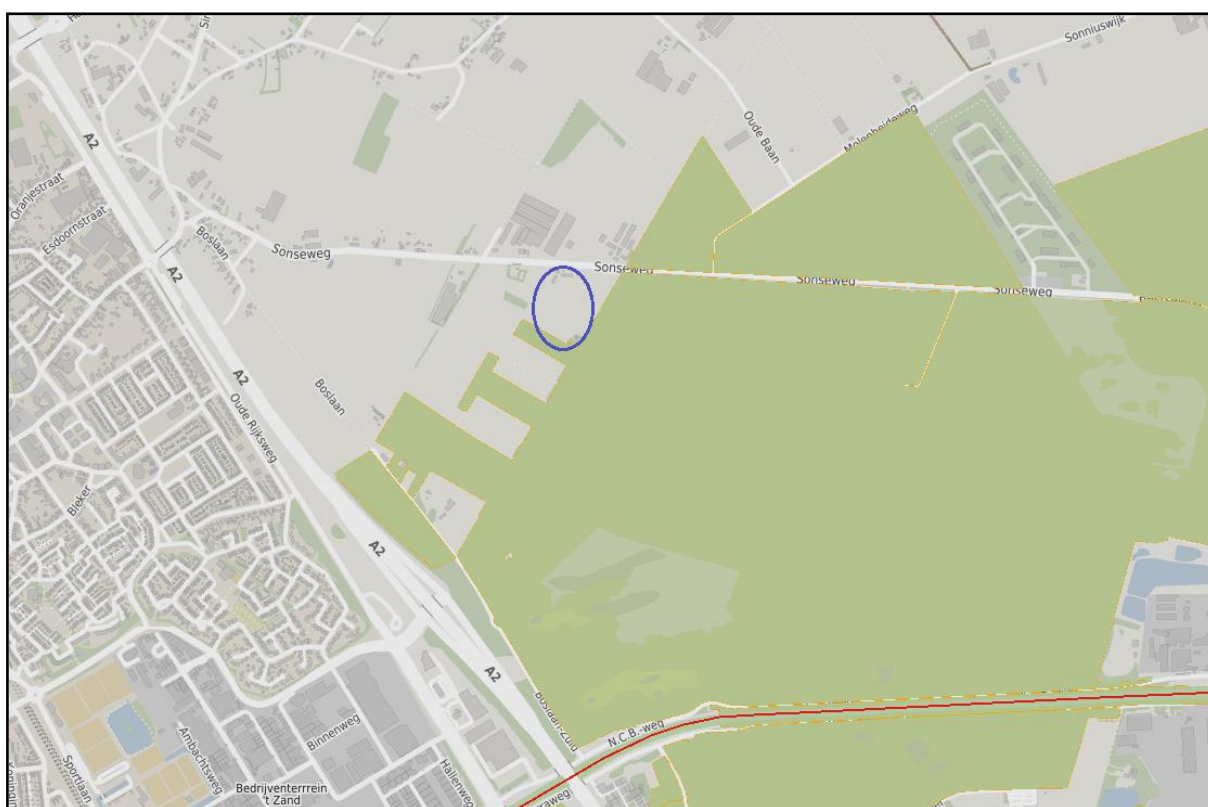
Figuur 5. Ligging plangebied (blauwe cirkel) t.o.v. Natura 2000- gebied (geel).

Bron: www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx

4.2 Natuurnetwerk Brabant / Ecologische Hoofdstructuur

Op het kaartje van het natuurbeheerplan op de website van de provincie Brabant is te zien dat het plangebied aan de zuid- en oostzijde grenst aan natuurgebied de 'Nieuwe Heide' dat behoort tot het Natuurnetwerk Brabant. Een breed onverhard bospad vormt de scheiding tussen het plangebied en het NNB gebied. De Nieuwe Heide is een bosgebied op de Midden- Brabantse dekzandrug met heiderestanten en een vennencomplex gelegen tussen Best en Son. Het bosgebied bestond oorspronkelijk voornamelijk uit aanplant van grove den met als functie productiebos, maar geleidelijk wordt ontwikkeld naar natuurlijk bos. Nabij het Langven komen beschermde plant- en diersoorten voor.

Ter plaatse van het plangebied is het bosgebied aangeduid met het beheertype N16.03, 'Droog bos met productie'. Dit bostype bestaat meest uit aangeplante bosopstanden met loof- en naalddhout op voedselarme tot lemige zure zandgrond in een droog zandlandschap.

Figuur 6. Ligging plangebied (blauwe cirkel) t.o.v. NNB (groen).

Bron: <http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan/>

Tijdens het veldbezoek is het NNB bosgebied in de directe omgeving van het plangebied onderzocht op actuele natuurwaarden. Het bosgebied bestaat uit gemengd loof- en naaldbos zonder struiklaag een slecht ontwikkelde kruidlaag, met soorten als Amerikaanse- en inlandse eik, berk, grove den met een ondergroei van stekelvaren. Dit type bos vertegenwoordigd een matige natuurwaarde.

In of in de nabijheid van een NNB gebied geldt het 'Nee, tenzij' principe. In principe zijn geen ontwikkelingen toegestaan die de 'wezenlijke kenmerken of waarden' aantasten. Het plangebied is niet gelegen binnen het Natuurnetwerk Brabant. De voorgenomen uitbreiding van het logiesverstrekend bedrijf in een groene setting draagt bij aan de ecologische waarden ter plaatse. De landschappelijke inpassing met streekeigen beplanting en de maatregelen voor meer biodiversiteit dragen bij aan versterking van het aangrenzende NNB gebied. Wel wordt aanbevolen om in het nieuwe plan de verlichting te beperken. (zie aanbevelingen paragraaf 7 blz. 21)

5. SOORTENBESCHERMING

De aangetroffen soorten en het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied wordt beschreven.

Per soortgroep wordt beschreven welke soorten er zijn waargenomen tijdens veldbezoek, welke soorten worden verwacht, en welke effecten (mogelijk) aan de orde zijn.

5.1 FLORA

Voorkomen

Het plangebied bestaat uit bebouwing, een tuin met gecultiveerde heesters en bomen, voormalige sterk bemeste landbouwgronden en een droog gemengd loof- en naaldhout bosperceeltje zonder ondergroei waar de exoot Japanse duizendknoop woekert.

Tijdens het veldbezoek zijn een aantal algemene plantensoorten van voedselrijke en bewerkte bodem aangetroffen zoals o.a. dagkoekoeksbloem (*Silene dioica*), witte dovenetel (*Lamium album*) en akkerviooltje (*Viola arvensis*).

Er worden geen plantensoorten verwacht die op de lijsten vermeld staan van de strikt beschermde plantensoorten van de Habitatrichtlijn en Provinciale beschermde soorten. Voor dergelijke soorten, die veelal specifieke eisen stellen aan hun leefomgeving, ontbreken geschikte biotopen in het plangebied.

Conclusie

In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aanwezig en worden gezien de aanwezige biotopen ook niet verwacht.

5.2 VOGELS

In de Wet natuurbescherming worden alle broedende vogels strikt beschermd op grond van de Vogelrichtlijn. De Wet natuurbescherming kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is.

Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd. De zogenaamde 'Jaarrond beschermde verblijfplaatsen' (zie bijlage 1).

Als deze nesten door een ruimtelijke ontwikkeling verdwijnen, kan afhankelijk van de soort die het nest gebruikt, een ontheffingsaanvraag noodzakelijk zijn.

Voorkomen

Jaarrond beschermde verblijfplaatsen

Tijdens het veldbezoek zijn geen vogels met jaarrond beschermde verblijfplaatsen aangetroffen.

In het plangebied zijn wel mogelijkheden voor vogels met jaarrond beschermde nesten zoals in het woonhuis en bijgebouwen, en in het bosperceeltje. Het bestaande woonhuis en aangrenzende bijgebouwen bieden nestgelegenheid voor o.a. huismus en huiszwaluw. Het woonhuis en de bijgebouwen die in gebruik zijn als verblijfsaccommodatie, blijven in hun huidige vorm gehandhaafd.

Het bosperceeltje is in principe wel geschikt voor jaarrond beschermde nesten uit categorie 1 zoals Buizerd, echter ter plaatse is redelijk wat verstoring door het intensieve gebruik van de doorgaande zandpad.

Tijdens het veldbezoek zijn boomklever en grote bonte specht waargenomen nabij het bosperceeltje. Er zijn nestmogelijkheden voor deze holenbroeders in het bosperceeltje. Genoemde soorten behoren tot de vogels met jaarrond beschermde nesten categorie 5. Hun nesten zijn alleen beschermd wanneer geen alternatieven in de omgeving aanwezig zijn. Echter zijn er ruim voldoende alternatieven in het uitgestrekte bosgebied van de Nieuwe Heide.

De bebouwing in het bosperceeltje is ongeschikt voor vogels met jaarrond beschermde nesten door het ontbreken van dakbedekking.

Overige Vogelrichtlijnsoorten

In het plangebied en directe omgeving werden vogelsoorten waargenomen die op de beschermde lijst staan van de Vogelrichtlijn zoals koolmees en pimpelmees. Verder werden overige vogelsoorten gespot zoals houtduif en merel.

Conclusie

In het plangebied zijn geen vogels met jaarrond beschermde verblijfplaatsen aangetroffen.

Deze zijn mogelijk wel aanwezig in het woonhuis of de bijgebouwen/gastenverblijven. Deze bebouwing blijft onveranderd gehandhaafd.

Met de realisatie van de nieuwe plannen blijft in principe alle aanwezige groen gehandhaafd. In het bosperceeltje worden één of twee zomereiken gekapt die zeer dicht tegen de bebouwing staan. Verder wordt in de nieuwe situatie het gehele plan landschappelijk ingepast met inheems groen met een aantal bes, vrucht- of nootdragende soorten.

Op deze manier worden geschikte broed- en foerageermogelijkheden voor een groot aantal vogelsoorten sterk uitgebreid.

De noodzakelijk kap van de zomereiken zal buiten het broedseizoen plaatsvinden zodat **geen** negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van broedende vogels.

5.3 LANDZOOGDIEREN

Voorkomen

Jaarrond beschermde verblijfplaatsen

Volgens bronnenonderzoek komen enkele beschermde landzoogdieren met jaarrond beschermde verblijfplaatsen voor in de omgeving van het plangebied zoals das, steenmarter en eekhoorn (§ 3.3 Wnb).

Er is gelet op sporen in het landschap die duiden op aanwezigheid van de das zoals graafsporen, mestsporen of een wissel. Er zijn geen sporen van aanwezigheid van de das aangetroffen. De steenmarter heeft vaste verblijfplaatsen in o.a. schuren waar weinig menselijke activiteit is. In de bebouwing in het bosperceeltje is gelet op sporen van een vaste verblijfplaats van de steenmarter zoals uitwerpselen of prooiresten in een hoekje. Deze zijn niet aangetroffen.

De eekhoorn komt voor in het bosgebied in de omgeving.

In het bosperceeltje in het plangebied zijn verblijfs- en foerageermogelijkheden aanwezig voor de eekhoorn. Er zijn geen sporen die duiden op aanwezigheid zoals knaagsporen of een nestlocatie van de eekhoorn aangetroffen.

Het voorkomen van beschermde zoogdieren met vaste verblijfplaatsen kan worden uitgesloten.

Overige soorten zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn reeënsporen aangetroffen op het akkerland nabij het bosperceeltje. De ree behoort tot de 'Vrijgestelde soorten'.

Verder worden enkele zoogdieren verwacht die gebruik maken van het plangebied zoals egel, mol en een aantal algemene muizensoorten.

Egels en algemene muizensoorten behoren eveneens tot de 'Vrijgestelde soorten'. Bij een ruimtelijke ontwikkeling betekend dit dat vaste rust- of verblijfplaatsen opzettelijk beschadigd of vernield mogen worden, wanneer geen andere bevredigende oplossing bestaat.

Conclusie

Mogelijk benut de strikt beschermde eekhoorn het bosperceeltje om te foerageren. In de directe omgeving zijn voldoende alternatieven in het bosgebied.

Verder komen in het plangebied geen beschermde soorten voor die op de lijsten staan van de Habitatrichtlijn of de 'Andere soorten', (provinciaal beschermde soorten). Het plangebied biedt geschikt leefgebied voor een aantal landzoogdieren waarvoor een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkeling. Echter de zorgplicht is wel altijd van kracht.

5.4 VLEERMUIZEN

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen zijn strikt beschermd. Alle vleermuizen staan vermeld in de Europese Habitatrichtlijn (§ 3.2 Wnb).

Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen verblijfplaatsen, maar ook belangrijke verbindingen hiertussen (vlieg- en foerageerroutes) beschermd zijn.

Voorkomen

Volgens het cursusdictaat "Vleermuizen en planologie", (Limpens *et al* 2014), kunnen in dit deel van het land o.a. de volgende soorten voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone- en grijze grootoorvleermuis.

Belangrijke vliegroutes en foerageergebied

Vleermuizen oriënteren zich op lijnvormige elementen in het landschap zoals bomenlanen, kanalen of houtwallen om zich te verplaatsen van verblijfplaats naar foerageergebieden.

Aan de randen van het plangebied zijn dergelijke structuren aanwezig. De Sonseweg, de Achterste kampweg, de Schietbaanlaan met laanbomenstructuur, en het zuidelijk aangrenzende bosgebiedje zijn allen geschikte lijnvormige landschapselementen die mogelijk dienst doen als belangrijke vlieg- en foerageerroutes voor vleermuizen. Het plangebied zelf vormt geschikt foerageergebied voor vleermuizen.

Alle lijnvormige landschapsstructuren en foerageergelegenheid blijft behouden.

Verblijfplaatsen

Er zijn vleermuizen die in bomen hun verblijfplaatsen hebben en soorten die in gebouwen verblijven. De geschikte dikke bomen in het bosperceeltje zijn onderzocht op holtes, stamspleten of loshangende schors waar mogelijk vleermuizen in kunnen verblijven. Er is een zomereik aangetroffen met een holte in de stam, echter bij nadere inspectie met zaklamp bleek deze holte niet naar boven toe ingerot. De holte is daarom ongeschikt als vleermuizenverblijfplaats.

De opslagschuur in het bosperceeltje is ongeschikt als vleermuizenverblijfplaats. Het dak ontbreekt en ook is er geen spouwmuur aanwezig.

Mogelijk zijn vleermuisverblijfplaatsen aanwezig in de bestaande woning of bijgebouwen/gastenverblijven. Deze bebouwing blijft in de huidige vorm gehandhaafd.

In het nieuwe plan worden extra vleermuisverblijfplaatsen aangeboden in de vorm van vleermuiskasten. Door de landschappelijke inpassing met inheems groen zullen foerageermogelijkheden voor vleermuizen sterk verbeteren t.o.v. de huidige situatie.

Conclusie

Belangrijke vliegroutes en foerageergebied

Aan alle zijden van het plangebied zijn landschappelijke structuren aanwezig die mogelijk dienst doen als vaste vlieg- en foerageerroute voor vleermuizen. Al deze structuren blijven ongewijzigd. Binnen het plangebied zijn foerageermogelijkheden aanwezig. Deze worden in het nieuwe plan sterk verbeterd door de aanplant van inheems groen.

Verblijfplaatsen

Mogelijk zijn in de bestaande woonhuis en gastenverblijven vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Deze bebouwing blijft ongewijzigd. Verblijfplaatsen in bomen kunnen worden uitgesloten door het ontbreken van geschikte holtebomen.

Indien rekening wordt gehouden met verlichting in het nieuwe plan, kunnen negatieve effecten op vleermuizen worden uitgesloten.

5.5 VLINDERS EN LIBELLEN

Voorkomen

Tijdens het veldbezoek zijn geen dagvlinders en libellen aangetroffen. In deze tijd van het jaar vliegen er nog maar weinig dagvlinders en libellen.

Op ca. 1 km ten zuiden van het plangebied nabij het Langven komen mogelijk enkele dagvlinder- en libellensoorten voor die op de beschermde lijsten staan zoals het gentiaanblauwtje (§ 3.3 Wnb) en enkele witsnuitlibellen (§ 3.2 Wnb).

In het plangebied komen geen voedselarme wateren of vegetaties voor die geschikt leefgebied vormen voor beschermde libellen en dagvlinders. Het voorkomen van beschermde libellen en dagvlinders kan uitgesloten worden.

Conclusie

Tijdens het veldbezoek zijn geen vlinders en libellen waargenomen.

Het plangebied biedt uitsluitend leefgebied voor algemene vlinder- en (zwervende) libellensoorten.

Het voorkomen van beschermde dagvlinders en libellen vermeld op de lijsten van de Habitatrictlijn of de 'Andere soorten' kan uitgesloten worden door het ontbreken van geschikt leefgebied.

5.6 INSECTEN EN KEVERS

Voorkomen

Beschermde soorten insecten, hout- en waterkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (eiken)bossen met boomholtes en rottend hout, of onvervuilde, voedselarme wateren met specifieke vegetaties. Deze biotopen zijn niet aanwezig in het plangebied.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten insecten en kevers voor in het plangebied.

5.7 VISSSEN, REPTIELEN EN AMFIBIEËN

Voorkomen

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig, daarmee kan de aanwezigheid van (beschermde) vissoorten bij voorbaat uitgesloten worden.

Uit bronnenonderzoek blijkt dat nabij het Langvennencomplex (op ca. 1 km ten zuiden van het plangebied) o.a. Levendbarende hagedis (§ 3.3 Wnb), Heikikker en Rugstreeppad (§ 3.2 Wnb) voorkomt.

Het plangebied vormt geen geschikt (voortplantings) biotoop voor reptielen en strikt beschermde amfibieën door het ontbreken van heidevegetaties, poelen of voedselarme wateren.

De rugstreeppad is een ander verhaal. Rugstreeppadden komen voornamelijk voor in terreinen met hoge dynamiek. Hieraan voldoet het plangebied niet. De aanwezigheid van de Rugstreeppad is in de huidige omstandigheden op voorhand uit te sluiten. Wel komt het soms voor dat in de omgeving verblijvende rugstreeppadden terreinen koloniseren die bouwrijp gemaakt worden om ter plaatse de zandige bodem en plasjes water te benutten als voortplantingsbiotoop. Gezien de relatief geringe afstand tot het Langvennencomplex bestaat de kans dat rugstreeppadden het plangebied gaan bezetten.

Er worden maatregelen aanbevolen om te voorkomen dat rugstreeppadden het plangebied koloniseren tijdens het bouwrijp maken.

Conclusie

Beschermde vissoorten, reptielen en amfibieën komen niet voor in het plangebied.

Het plangebied wordt mogelijk benut door gewone pad en bruine kikker als landbiotoop. Gewone pad en bruine kikker behoren tot de 'Vrijgestelde soorten' waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling vrijstelling geldt.

Er worden maatregelen aanbevolen ter voorkoming van kolonisatie van de rugstreeppad tijdens het bouwrijp maken van het terrein. (zie paragraaf 7 blz. 20).

6. SAMENVATTING EN CONCLUSIE

Beschermde gebieden

Natura 2000- gebieden

Het plangebied ligt op ruim 10 kilometer afstand van een Natura 2000- gebied.

Gezien de afstand tot het Natura 2000- gebied kunnen negatieve effecten uitgesloten worden.

Natuurnetwerk Brabant

Het plangebied grenst aan de zuid- en oostzijde aan bosgebied dat behoort tot het Natuurnetwerk Brabant. Met de uitbreiding van het logiesverstrekkend bedrijf zijn geen redenen om aan te nemen dat de wezenlijke waarden en kenmerken van het aangrenzende NNB gebied zullen worden aangetast. De te nemen maatregelen ter versterking van de natuurwaarden ter plaatse, zullen een positieve uitwerking hebben op het nabij gelegen NNB bosgebied.

Er dient wel rekening te worden gehouden met verlichting om verstoring van vleermuizen en uilen te voorkomen.

Beschermde soorten

Vogels beschermd op grond van de Vogelrichtlijn art. 3.1 Wnb

In het plangebied zijn geen vogels met jaarrond beschermde nesten aanwezig.

Met de beoogde ontwikkeling gaan geen vaste rust- of verblijfplaatsen van jaarrond beschermde soorten verloren. Door de landschappelijke inpassing met inheems groen, het aanbrengen van landschapselementen, en de realisatie van extra nestgelegenheid zullen leiden tot een biotoopverbetering voor een aantal kwetsbare (erf)vogels.

Europees beschermde soorten op grond van de Habitatrichtlijn art. 3.2 Wnb

Tijdens het veldbezoek zijn geen vogels of andere soorten aangetroffen die vallen onder het beschermingsregime van de Europese Habitatrichtlijn.

Mogelijk zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig in het huidige woonhuis en gastenverblijven. Deze bebouwing blijft ongewijzigd.

In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich geschikte landschapselementen die mogelijk benut worden door vleermuizen als vaste vlieg- en foerageerroute. Deze blijven ongewijzigd aanwezig. In het plangebied zijn foerageermogelijkheden voor vleermuizen.

Door de aanplant van inheems groen en het aanbieden van vleermuiskasten wordt het vleermuisleefgebied versterkt.

Nationaal beschermde 'Andere soorten' art. 3.3 Wnb

Tijdens het veldbezoek zijn geen soorten waargenomen welke voorkomen op de lijst van de provinciaal beschermde soorten. Voor deze soorten ontbreekt geschikt leefgebied.

Op enige afstand van het plangebied zijn wel geschikte biotopen aanwezig voor enkele zoogdieren die op de provinciale soortenlijst staan. Er worden geen verbodsbepalingen op grond van het beschermingsregime 'Andere soorten' overtreden.

Vrijgestelde soorten

Tijdens het veldbezoek is één soort waargenomen waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling geldt. Er worden nog enkele soorten verwacht uit deze categorie die gebruik maken van het plangebied zoals gewone pad, bruine kikker, egel en enkele algemene muizensoorten. Voor deze soorten geldt wel vrijstelling, maar de algemene zorgplicht is altijd van kracht.

Eindconclusie:

Indien de aanbevelingen voor Vogels algemeen en Vleermuizen worden opgevolgd, zijn er geen belemmeringen voor de beoogde ontwikkeling in het kader van de Wet natuurbescherming. Nader onderzoek is niet aan de orde.

7. AANBEVELINGEN

Vogels algemeen

Bij de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met mogelijk broedende vogels. Met broedvogels kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door de bouwwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (halverwege maart tot halverwege augustus), of wanneer er concreet broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze wordt binnen het kader van de Wet natuurbescherming gewerkt.

Tips voor versterking steenuilenbiotoop

In samenspraak met de lokale vogelwerkgroep zal een steenuilenkast worden geplaatst. Hierna volgen nog enkele aanbevelingen voor het aanbrengen van landschapselementen ter versterking van het leefgebied voor steenuilen. De landschappelijke inpassing kan worden afgestemd door onder meer jaarrond voldoende voedselaanbod te creëren en geschikte nest- en schuilplekken aan te leggen.

- zorgen voor kortgrazige percelen schapen- of paardenweitjes.
- aanleggen van een poel.
- aanleg boomsingels en struwelen, het aanbrengen van takkenhopen.
- zorgen voor zit- en uitkijkposten.

Tips voor versterking huismussenbiotoop

Behalve de extra nestgelegenheid in de vorm van koloniekasten die worden aangeboden, zijn onderstaande landschapselementen ook essentieel voor het leefgebied van de huismus.

- groenblijvende struiken, stekelige struiken in hagen, of gevelbegroeiing voor dekking, slaapplek en winterverblijfplaats. Bijv. hulst, jeneverbes, een meidoornhaag en klimopbegroeiing.
- inheems groen en grote bomen als leverancier voor eiwitrijk voedsel voor de jongen.
- de realisatie van de kinderboerderij met boerderijdieren zal bijdragen aan een jaarrond voedselvoorziening voor huismussen.

Tips ter voorkoming kolonisatie rugstreeppad tijdens bouwrijp maken

Ter voorkoming van het in gebruik nemen van het plangebied door de rugstreeppad tijdens de werkzaamheden wordt aanbevolen om:

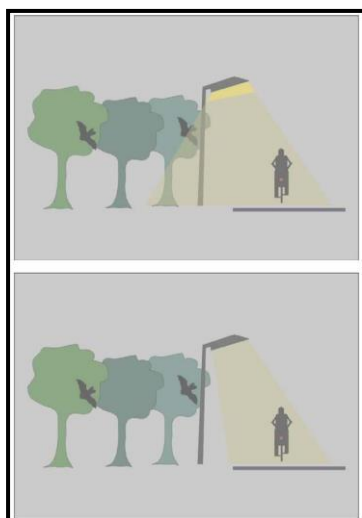
- tijdig zandige omstandigheden weg te nemen of de bouw af te ronden voor eind augustus (vanaf eind augustus gaan rugstreeppadden op zoek naar vergraafbare grond om de winter door te brengen)
- als de bouw langere tijd wordt stilgelegd in braakliggende toestand, of tijdens de bouw zelf, paddenschermen te plaatsen.
- natte plekken en kleine plasjes water te dempen of af te dekken.
- mochten rugstreeppadden aangetroffen worden, neem dan direct contact op met Lomans Ecoworks of met een daartoe deskundige.

Vleermuizen: beperk verlichting

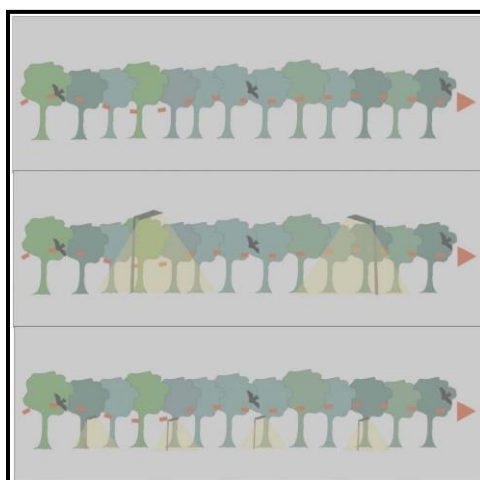
Gezien de ligging van het plangebied aan de oost- en zuidzijde tegen het NNB bosgebied, wordt aanbevolen om de verlichting in het gehele plangebied tot een minimum te beperken. Verlichting zorgt voor verstoring van vleermuizen, maar ook andere soorten zoals uilen. De effecten van de verlichting kunnen op een aantal manieren worden beperkt. Een overzicht van de mogelijke maatregelen. De keuze voor een maatregel zal afhankelijk zijn van de situatie en moet per geval worden bepaald. In veel gevallen zal een combinatie van een aantal maatregelen de beste uitkomst geven. Enkele veel gebruikte methoden om de effecten van lichthinder te beperken zijn:

- niet uitstralende armaturen
- lagere armaturen (dan zijn er wel meer nodig);
- verlichting met een lagere lichtintensiteit;
- plaatsen van afschermende beplanting;
- voorkom verlichting van boomkronen;
- tijdelijke verlichting (slechts een deel van de nacht aan) en alleen op plekken waar het echt nodig is.

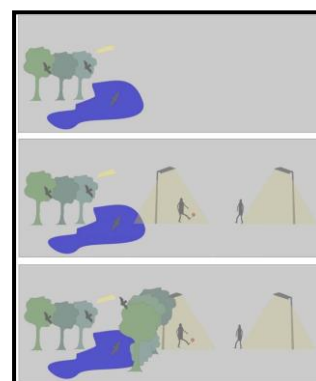
Hieronder enkele voorbeelden van vleermuisvriendelijke verlichting:

Niet uitstralende armaturen.

Lagere armaturen.

Afschermende beplanting plaatsen.

8. FOTO- IMPRESSIE PLANGEBIED

Zicht op het woonhuis vanuit de Sonseweg.

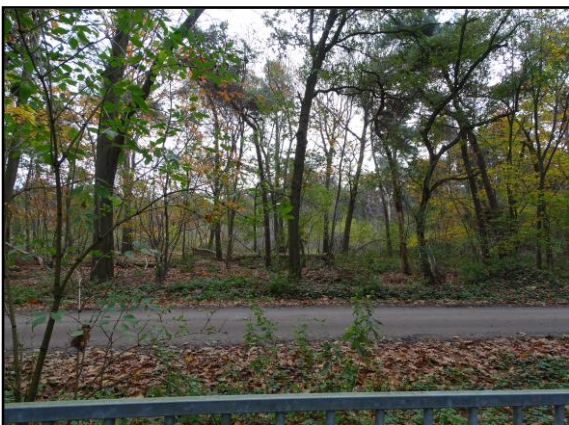
Plangebied vanuit zuid richting de gastenverblijven.

Kijkrichting zuidoosten plangebied.

Bebouwing in het bosperceeltje.

Zicht op de Schietbaanlaan en tegenoverliggend NNB bosgebied ter hoogte van het bosperceeltje.

Indruk van het NNB bosgebied zuidzijde plangebied.

9. GERAADPLEEGDE BRONNEN

Literatuur

- Beheerplan Bos en natuur 2016-2026 gemeente Best, door Bosgroep Zuid.
- Creemers, R.M.C.& J.J.C.W. van Delft 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.
- Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Economische Zaken, versie december 2016.
- SOVON broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- Vleermuizen en planologie, Cursusdictaat november 2014. Zoogdierverseniging.
- Werkatlas zoogdieren Noord-Brabant. Zoogdierverseniging in samenwerking met andere organisaties, 2011.
- Wet natuurbescherming, 16 december 2015, gepubliceerd Staatscourant 19 januari 2016.

Internetsites

- www.bing.com/maps
- www.brabant.nl
- www.gemeentebest.nl
- www.ravon.nl
- www.ruimtelijkeplannen.nl
- www.verspreidingsatlas.nl
- www.waarneming.nl

BIJLAGE 1 BESCHERMDE SOORTEN VOGELRICHTLIJN

Onder dit beschermingsregime vallen de Europees beschermde soorten als bedoeld in art 3.1 van de Wnb.

Vogels met vaste verblijfplaatsen

De Vogelrichtlijn onderscheidt de volgende categorieën beschermde vaste verblijfplaatsen:

Nesten van vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd, de nesten van soorten in categorie 5 zijn beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn.

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Bescherming
Vogels	steenuil	Athene noctua	Categorie 1
Vogels	gierzwaluw	Apus apus	Categorie 2
Vogels	huismus	Passer domesticus	Categorie 2
Vogels	roek	Corvus frugilegus	Categorie 2
Vogels	grote gele kwikstaart	Motacilla cinerea	Categorie 3
Vogels	kerkuil	Tyto alba	Categorie 3
Vogels	oehoe	Bubo bubo	Categorie 3
Vogels	ooievaar	Ciconia ciconia	Categorie 3
Vogels	slechtvalk	Falco peregrinus	Categorie 3
Vogels	boomvalk	Falco subbuteo	Categorie 4
Vogels	buizerd	Buteo buteo	Categorie 4
Vogels	havik	Accipiter gentilis	Categorie 4

Vogels	ransuil	Asio otus	Categorie 4
Vogels	sperwer	Accipiter nisus	Categorie 4
Vogels	wespendief	Pernis apivorus	Categorie 4
Vogels	zwarte wouw	Milvus migrans	Categorie 4
Vogels	blauwe reiger	Ardea cinerea	Categorie 5
Vogels	boerenzwaluw	Hirundo rustica	Categorie 5
Vogels	bonte vliegenvanger	Ficedula hypoleuca	Categorie 5
Vogels	boomklever	Sitta europaea	Categorie 5
Vogels	boomkruiper	Certhia brachydactyla	Categorie 5
Vogels	bosuil	Strix aluco	Categorie 5
Vogels	brilduiker	Bucephala clangula	Categorie 5
Vogels	draaihals	Jynx torquilla	Categorie 5
Vogels	eidereend	Somateria mollissima	Categorie 5
Vogels	ekster	Pica pica	Categorie 5
Vogels	gekraagde roodstaart	Phoenicurus phoenicurus	Categorie 5
Vogels	glanskop	Parus palustris	Categorie 5
Vogels	grauwe vliegenvanger	Muscicapa striata	Categorie 5
Vogels	groene specht	Picus viridis	Categorie 5
Vogels	grote bonte specht	Dendrocopos major	Categorie 5
Vogels	hop	Upupa epops	Categorie 5
Vogels	huiszwaluw	Delichon urbicum	Categorie 5
Vogels	ijsvogel	Alcedo atthis	Categorie 5
Vogels	kleine bonte specht	Dendrocopos minor	Categorie 5
Vogels	kleine vliegenvanger	Ficedula parva	Categorie 5

Vogels	koolmees	Parus major	Categorie 5
Vogels	kortsnavelboomkruiper	Certhia familiaris macrodactyla	Categorie 5
Vogels	oeverzwaluw	Riparia riparia	Categorie 5
Vogels	pimpelmees	Parus caeruleus	Categorie 5
Vogels	raaf	Corvus corax	Categorie 5
Vogels	ruigpootuil	Aegolius funereus	Categorie 5
Vogels	spreeuw	Sturnus vulgaris	Categorie 5
Vogels	tapuit	Oenanthe oenanthe	Categorie 5
Vogels	torenavalk	Falco tinnunculus	Categorie 5
Vogels	zeearend	Haliaeetus albicilla	Categorie 5
Vogels	zwarte kraai	Corvus corone	Categorie 5
Vogels	zwarte mees	Periparus ater	Categorie 5
Vogels	zwarte roodstaart	Phoenicurus ochruros	Categorie 5
Vogels	zwarte specht	Dryocopus martius	Categorie 5

BIJLAGE 2 BESCHERMDE SOORTEN HABITATRICHTLIJN

(NIET VOGELS) Onder dit beschermingsregime vallen de Europees beschermde soorten bedoeld in art. 3.5 van de Wnb.

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Bescherming
Sporenplanten-bladmossen	geel schorpioenmos	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	Bern I
Sporenplanten-bladmossen	tonghaarmuts	<i>Orthotrichum rogeri</i>	Bern I
Sporenplanten-varens	kleine vlotvaren	<i>Salvinia natans</i>	Bern I
Zaadplanten	liggende raket	<i>Sisymbrium supinum</i>	Bern I
Zaadplanten	drijvende waterweegbree	<i>Luronium natans</i>	Bern I, HR IV
Zaadplanten	groenknolorchis	<i>Liparis loeselii</i>	Bern I, HR IV
Zaadplanten	kruipend moerasscherm	<i>Apium repens</i>	Bern I, HR IV
Zaadplanten	zomerschroeforchis	<i>Spiranthes aestivalis</i>	Bern I, HR IV
Insecten-dagvlinders	moerasparelmoervlinder	<i>Euphydryas aurinia</i> ssp. <i>aurinia</i>	Bern II
Insecten-haften	oeveraas	<i>Palingenia longicauda</i>	Bern II
Insecten-libellen	mercuurwaterjuffer	<i>Coenagrion mercuriale</i> ssp. <i>mercuriale</i>	Bern II
Zoogdieren-zeezoogdieren	walrus	<i>Odobenus rosmarus</i> ssp. <i>rosmarus</i>	Bern II
Reptielen	dikkopschildpad	<i>Caretta caretta</i>	Bern II, Bon I, HR IV
Reptielen	kemp's zeeschildpad	<i>Lepidochelys kempii</i>	Bern II, Bon I, HR IV
Reptielen	lederschildpad	<i>Dermochelys coriacea</i>	Bern II, Bon I, HR IV
Reptielen	soepschildpad	<i>Chelonia mydas</i>	Bern II, Bon I, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	bulrug	<i>Megaptera novaeangliae</i>	Bern II, Bon I, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	gewone vinvis	<i>Balaenoptera physalus</i>	Bern II, Bon I, HR IV
Amfibiën	boomkikker	<i>Hyla arborea</i> ssp. <i>arborea</i>	Bern II, HR IV
Amfibiën	geelbuikvuurpad	<i>Bombina variegata</i> ssp. <i>variegata</i>	Bern II, HR IV
Amfibiën	heikikker	<i>Rana arvalis</i> ssp. <i>arvalis</i>	Bern II, HR IV

Amfibiëen	kamsalamander	Triturus cristatus	Bern II, HR IV
Amfibiëen	knoflookpad	Pelobates fuscus ssp. fuscus	Bern II, HR IV
Amfibiëen	rugstreepad	Bufo calamita	Bern II, HR IV
Amfibiëen	vroedmeesterpad	Alytes obstetricans ssp. obstetricans	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	apollovlinder	Parnassius apollo	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	boszandoog	Lopinga achine	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	donker pimperlblauwtje	Maculinea nausithous	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	grote vuurvlinder	Lycaena dispar ssp. batava	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	pimperlblauwtje	Maculinea teleius	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	tijmblauwtje	Maculinea arion	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	zilverstreephooibeestje	Coenonympha hero	Bern II, HR IV
Insecten-kevers	brede geelrandwaterroofkever	Dytiscus latissimus	Bern II, HR IV
Insecten-kevers	gestreepte waterroofkever	Graphoderus bilineatus	Bern II, HR IV
Insecten-kevers	juchtleerkever	Osmoderma eremita	Bern II, HR IV
Insecten-kevers	vermiljoenkever	Cucujus cinnaberinus	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	bronslibel	Oxygastra curtisii	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	gaffellibel	Ophiogomphus cecilia	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	gevlekte witsnuitlibel	Leucorrhinia pectoralis	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	groene glazenmaker	Aeshna viridis	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	noordse winterjuffer	Sympecma annulata ssp. braueri	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	oostelijke witsnuitlibel	Leucorrhinia albifrons	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	rivierrombout	Gomphus flavipes ssp. flavipes	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	sierlijke witsnuitlibel	Leucorrhinia caudalis	Bern II, HR IV

Insecten-nachtvinders	teunisbloempijlstaart	Proserpinus proserpina	Bern II, HR IV
Reptielen	gladde slang	Coronella austriaca ssp. austriaca	Bern II, HR IV
Reptielen	muurhagedis	Podarcis muralis ssp. brongniardii	Bern II, HR IV
Reptielen	zandhagedis	Lacerta agilis ssp. agilis	Bern II, HR IV
Vissen	steur	Acipenser sturio	Bern II, HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	hamster	Cricetus cricetus ssp. canescens	Bern II, HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	otter	Lutra lutra ssp. lutra	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	baardvleermuis	Myotis mystacinus ssp. mystacinus	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	bechsteins vleermuis	Myotis bechsteini	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	bosvleermuis	Nyctalus leisleri ssp. leisleri	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	brandts vleermuis	Myotis brandti ssp. brandti	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	franjestaat	Myotis nattereri	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus ssp. auritus	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	grijze grootoorvleermuis	Plecotus austriacus ssp. austriacus	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	grote hoefijzerneus	Rhinolophus ferrumequinum ssp. ferrumequinum	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	grote rosse vleermuis	Nyctalus lasiopterus	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	ingekorven vleermuis	Myotis emarginatus ssp. emarginatus	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	kleine dwergvleermuis	Pipistrellus pygmaeus	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros ssp. hipposideros	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	laatvlieger	Eptesicus serotinus ssp. serotinus	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	meervleermuis	Myotis dasycneme	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	mopsvleermuis	Barbastella barbastellus	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	noordse vleermuis	Eptesicus nilssoni ssp. nilssoni	Bern II, HR IV

Zoogdieren- vleermuizen	rosse vleermuis	Nyctalus noctula ssp. noctula	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus ssp. murinus	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	vale vleermuis	Myotis myotis ssp. myotis	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	watervleermuis	Myotis daubentoni ssp. daubentoni	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	bruinvis	Phocoena phocoena ssp. phocoena	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	dwergpotvis	Kogia breviceps	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	gestreepte dolfijn	Stenella coeruleoalba	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	gewone dolfijn	Delphinus delphis	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	gewone spitsdolfijn	Mesoplodon bidens	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	grijze dolfijn	Grampus griseus	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	kleine zwaardwalvis	Pseudorca crassidens	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	narwal	Monodon monoceros	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	orca	Orcinus orca	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	tuimelaar	Tursiops truncatus ssp. truncatus	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	witflankdolfijn	Lagenorhynchus acutus	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	witsnuitdolfijn	Lagenorhynchus albirostris	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	noordse vinvis	Balaenoptera borealis	Bon I, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	potvis	Physeter catodon	Bon I, HR IV
Amfibiën	poelkikker	Pelophylax lessonae	HR IV
Vissen	houting	Coregonus oxyrinchus	HR IV
Weekdieren	bataafse stroommossel	Unio crassus	HR IV
Weekdieren	platte schijfhoren	Anisus vorticulus	HR IV
Zoogdieren-	bever	Castor fiber ssp. albicus	HR IV

landzoogdieren			
Zoogdieren-landzoogdieren	hazelmuis	Muscardinus avellanarius	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	lynx	Lynx lynx ssp. lynx	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	noordse woelmuis	Microtus oeconomus ssp. arenicola	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	wilde kat	Felis silvestris ssp. silvestris	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	wolf	Canus lupus lupus	HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	butskop	Hyperoodon ampullatus	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	dwergvinvis	Balaenoptera acutorostrata	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	griend	Globicephala melas	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	spitsdolfijn van gray	Mesoplodon grayi	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	witte dolfijn	Delphinapterus leucas	HR IV

BIJLAGE 3 BESCHERMDE SOORTEN PROVINCIE NOORD- BRABANT 'ANDERE SOORTEN'

Onder dit beschermingsregime vallen de nationaal beschermde soorten als bedoeld in artikel 3.10 van de Wnb.

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Bescherming
Amfibiëen	alpenwatersalamander	Mesotriton alpestris	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Amfibiëen	vinpootsalamander	Lissotriton helveticus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Amfibiëen	vuursalamander	Salamandra salamandra	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	aardbeivlinder	Pyrgus malvae	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	bosparemoervlinder	Melitaea athalia	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	bruin dikkopje	Erynnis tages	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	bruine eikenpage	Satyrium ilicis	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	duinparemoervlinder	Argynnis niobe	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	gentiaanblauwtje	Maculinea alcon	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	grote paremoervlinder	Argynnis aglaja	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	grote vos	Nymphalis polychloros	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	grote weerschijnvlinder	Apatura iris)	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	iepenpage	Satyrium w-album	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	kleine heivlinder	Hipparchia statilinus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	kleine ijsvogelvlinder	Limenitis camilla	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	kommavlinder	Hesperia comma	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	sleedoornpage	Thecla betulae	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	spiegeldikkopje	Heteropterus morpheus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	veenbesblauwtje	Plebejus optilete	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	veenbeparemoervlinder	Boloria aquilonaris	Andere soorten (bijlage A van de wet)

Insecten-dagvlinders	veenhouibeestje	Coenonympha tullia	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	veldparelmoervlinder	Melitaea cinxia	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	zilveren maan	Boloria selene	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-kevers	vliegend hert	Lucanus cervus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	beekrombout	Gomphus vulgatissimus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	bosbeekjuffer	Calopteryx virgo	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	donkere waterjuffer	Coenagrion armatum	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	gevlekte glanslibel	Somatochlora flavomaculata	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	gewone bronlibel	Cordulegaster boltonii	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	hoogveenglanslibel	Somatochlora arctica	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	kempense heidelibel	Sympetrum depressiusculum	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	speerwaterjuffer	Coenagrion hastulatum	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Kreeftachtigen	europese rivierkreeft	Astacus astacus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Reptielen	adder	Vipera berus ssp. berus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Reptielen	hazelworm	Anguis fragilis	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Reptielen	levendbarende hagedis	Zootoca vivipara	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Reptielen	ringslang	Natrix natrix	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Vissen	beekdonderpad	Cottus rhenanus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Vissen	beekprik	Lampetra planeri	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Vissen	elrits	Phoxinus phoxinus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Vissen	gestippelde alver	Alburnoides bipunctatus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Vissen	grote modderkruiper	Misgurnus fossilis	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Vissen	kwabaal	Lota lota	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-	boomarter	Martes martes	Andere soorten (bijlage A van de wet)

landzoogdieren			van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	damhert	Dama dama	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	das	Meles meles	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	edelhert	Cervus elaphus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	eekhoorn	Sciurus vulgaris	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	eikelmuis	Eliomys quercinus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	grote bosmuis	Apodemus flavicollis	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	molmuis	Arvicola scherman	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	steenmarter	Martes foina	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	veldspitsmuis	Crocidura leucodon	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	waterspitsmuis	Neomys fodiens	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-zeezoogdieren	gewone zeehond	Phoca vitulina	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-zeezoogdieren	grijze zeehond	Halichoerus grypus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Sporenplanten-varens	blaasvaren	Cystopteris fragilis	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Sporenplanten-varens	groensteel	Asplenium viride	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Sporenplanten-varens	schubvaren	Ceterach officinarum	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	akkerboterbloem	Ranunculus arvensis	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	akkerdoornzaad	Torilis arvensis	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	akkerogentroost	Odontites vernus subsp. vernus	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	beklierde ogentroost	Euphrasia rostkoviana	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	berggamander	Teucrium montanum	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	bergnachtorchis	Platanthera montana	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	blauw guichelheil	Anagallis arvensis subsp. foemina	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	bokkenorchis	Himantoglossum hircinum	Andere soorten (bijlage B van de wet)

Zaadplanten	bosboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemos</i> subsp. <i>nemorosus</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	bosdravik	<i>Bromopsis ramosa</i> subsp. <i>benekenii</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	brave hendrik	<i>Chenopodium bonus-henricus</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	brede wolfsmelk	<i>Euphorbia platyphyllos</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	breed wollegras	<i>Eriophorum latifolium</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	dennenorchis	<i>Goodyera repens</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	dreps	<i>Bromus secalinus</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	echte gamander	<i>Teucrium chamaedrys</i> subsp. <i>germanicum</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	franjegentiaan	<i>Gentianella ciliata</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	geelgroene wespenorchis	<i>Epipactis muelleri</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	geplooide vrouwenmantel	<i>Alchemilla subcrenata</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	getande veldsla	<i>Valerianella dentata</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	gevekt zonneroosje	<i>Tuberaria guttata</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	glad biggenkruid	<i>Hypochaeris glabra</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	gladde zegge	<i>Carex laevigata</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	groene nachtorchis	<i>Coeloglossum viride</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	groot spiegelklokje	<i>Legousia speculum-veneris</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	grote bosaardbei	<i>Fragaria moschata</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	grote leeuwenklauw	<i>Aphanes arvensis</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	honingorchis	<i>Herminium monorchis</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kalkboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemos</i> subsp. <i>polyanthemoides</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kalketrip	<i>Centaurea calcitrapa</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	karthuiseranjer	<i>Dianthus carthusianorum</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)

			van de wet)
Zaadplanten	karwijselie	<i>Selinum carvifolia</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kleine ereprijs	<i>Veronica verna</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kleine schorseneer	<i>Scorzonera humilis</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kleine wolfsmelk	<i>Euphorbia exigua</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kluwenklokje	<i>Campanula glomerata</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	knollathyrus	<i>Lathyrus linifolius</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	knolspirea	<i>Filipendula vulgaris</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	korensla	<i>Arnosotis minima</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kranskarwij	<i>Carum verticillatum</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kruiptijm	<i>Thymus praecox</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	lange zonnedauw	<i>Drosera longifolia</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	liggende ereprijs	<i>Veronica prostrata</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	moerasgamander	<i>Teucrium scordium</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	muurbloem	<i>Erysimum cheiri</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	naakte lathyrus	<i>Lathyrus aphaca</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	naaldenkervel	<i>Scandix pecten-veneris</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	pijlscheefkelk	<i>Arabis hirsuta</i> subsp. <i>sagittata</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	roggelelie	<i>Lilium bulbiferum</i> subsp. <i>croceum</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	rood peperboompje	<i>Daphne mezereum</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	rozenkransje	<i>Antennaria dioica</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	ruw pazelzaad	<i>Lithospermum arvense</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	scherpkruid	<i>Asperugo procumbens</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	schubzegge	<i>Carex lepidocarpa</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)

Zaadplanten	smalle raai	Galeopsis angustifolia	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	spits havikskruid	Hieracium lactucella	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	steenbraam	Rubus saxatilis	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	stijve wolfsmelk	Euphorbia stricta	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	stofzaad	Monotropa hypopitys	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	tengere distel	Carduus tenuiflorus	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	tengere veldmuur	Minuartia hybrida	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	trosgamander	Teucrium botrys	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	veenbloembies	Scheuchzeria palustris	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	vliegenorchis	Ophrys insectifera	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	vroege ereprijs	Veronica praecox	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	wilde averuit	Artemisia campestris subsp. campestris	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	wilde ridderspoor	Consolida regalis	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	wilde weit	Melampyrum arvense	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	wolfskers	Atropa bella-donna	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	zandwolfsmelk	Euphorbia seguieriana	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	zinkviooltje	Viola lutea subsp. calaminaria	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	zweedse kornoelje	Cornus suecica	Andere soorten (bijlage B van de wet)

BIJLAGE 4 VRIJGESTELDE SOORTEN

In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, van de Wet is het toegestaan de onderstaande soorten te vangen en de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat. De vrijstelling is van kracht wanneer de handeling verband houdt met de volgende activiteiten:

- de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Amfibiëen	bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Amfibiëen	gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Amfibiëen	kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>
Amfibiëen	meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i>
Amfibiëen	middelste groene kikker/bastaard kikker	<i>Pelophylax kl. esculentus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	dwergpspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	egel	<i>Erinaceus europeus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	haas	<i>Lepus europeus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>

Voor bunzing, hermelijn en wezel geldt een tijdelijke vrijstelling. Het is tot 6 maanden na inwerkingtreding van de Verordening in de provincie Noord-Brabant toegestaan om de soorten bunzing (*Mustela putorius*), hermelijn (*Mustela erminea*) en wezel (*Mustela nivalis*) te vangen en de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen in verband met handelingen genoemd wanneer de handeling verband houdt met de hierboven beschreven activiteiten.